

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 15Csp/66/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319202173
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Donič
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2019:8319202173.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom JUDr. Vladimírom Doničom v spore žalobcu: T. M., W.. XX.X.XXXX, F. XXXXX Q. 6, zast. Mgr. Y. Y., V. XXX/XX, L., proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 300,- eur takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 300,- eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd priznáva žalobcovi náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanému v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne samostatným uznesením súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

odôvodnenie:

1. Žalobca podal dňa 30.4.2019 na tunajší súd žalobu proti žalovanému, ktorou žiadal zaviazať žalovaného na zaplatenie sumy 300,- eur ako primerané finančné zadostučinenie a na náhradu trov konania.

2. Podanie žaloby odôvodnil tým, že v konaní, vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 10Csr/1/2017 bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa. V predmetnom konaní bol úspešný, keď vyhovel žalobe rozsudkom dňa 10Csr/1/2017 dňa 13.12.2017 a bol potvrdený Krajským súdom v Prešove dňa 21.6.2018. Upozornil na § 52 Občianskeho zákonníka. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluva o úvere zo dňa 13.8.2014 túto charakteristiku spĺňa. Podľa dojednanej rozhodcovskej zmluvy, ktorá bola medzi stranami sporu uzavretá v rovnaký deň ako zmluva o úvere, sa všetky spory zo zmluvy o úvere mohli riešiť buď pred rozhodcovským súdom alebo pred všeobecným súdom. Ak spor vyvolal dodávateľ podaním žaloby na rozhodcovskom súde, spotrebiteľ sa takto začatému rozhodcovskému konaniu musel podrobiť. Rozhodcovská zmluva, hoci uzatvorená na samostatnom tlačive, má charakter štandardnej zmluvnej podmienky používanej žalovaným pri uzatváraní zmlúv o úvere so spotrebiteľmi. Zmluvná podmienka spotrebiteľom individuálne nedojednaná, ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni prejednávaniu a rozhodnutiu veci rozhodcovským súdom v rozhodcovskom konaní. Ust. § 53 Občianskeho zákonníka je zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti a nie absolútnej neplatnosti, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej moci. Rozhodcovská zmluva uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Podľa § 3 a 4 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa

3. Žalovaný sa k veci nevyjadril.

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi, žalobou, rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 10Csr/1/2017-42 zo dňa 13.12.2017 a Krajského súdu v Prešove 22CoSr/1/2018-79 zo dňa 21.6.2018, podaním žalovaného a zistil nasledovný skutkový stav.

5. Z rozsudku tunajšieho súdu zo dňa 13.1.2017 č.k. 10Csr/1/2017 súd zistil, že bolo rozhodnuté o zrušení rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Asociácii pre arbitráž so sídlom Vansovej 2, Bratislava, sp. zn. SRSAspA 18121/16 zo dňa 10.2.2017 a o priznaní trov žalobcovi v rozsahu 100%.

6. Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 22CoSr/1/2018 dňa 21.6.2018 potvrdil rozsudok prvostupňového súdu a priznal trovy odvolacieho konania žalobcovi.

7. Na pojednávaní dňa 27.6.2019 žalobca uviedol, že jeho spotrebiteľské právo bolo porušené. V rozhodcovskom konaní si žalovaný uplatňoval od žalobcu sumu 694,94 eur, čím sa chcel na úkor žalobcu obohatiť a sumu 300,- eur považuje za primeranú na to, aby bol dosiahnutý cieľ, ktorý má zabezpečiť inštitút primeraného finančného zadosťučinenia a upozornil na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 3Co/53/2016 z 4.10.2016, kde v bode 16 je uvedené, že odradzujúco môže pôsobiť len hrozba straty prevyšujúca nad 50% sumy, o ktorú chcel veriteľ spotrebiteľa pripraviť.

8. Podľa ustanovenia §3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Podľa ustanovenia §2 písm. a) Zákona o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, zamestnania alebo povolania.

Podľa ustanovenia §3 ods. 3 Zákona o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa ustanovenia §4 ods. 2 Zákona o ochrane spotrebiteľa, predávajúci nesmie ukladať spotrebiteľovi povinnosti bez právneho dôvodu, upierať spotrebiteľovi práva podľa §3, používať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa ustanovenia §2 písm. a) Zák. č. 258/2001 Z.z., účinného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme. Podľa čl. 3 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Podľa čl. 3 ods. 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vnesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Podľa čl. 3 ods. 3 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

Podľa čl. 5 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, v prípade zmlúv, kde sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované v jednoduchom zrozumiteľnom jazyku. Kde existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má interpretácia priaznivejšia pre spotrebiteľa. Toto pravidlo interpretácie neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7 (2).

Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok. Podľa čl. 7 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a súťažiacich existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

9. Podľa citovaného ustanovenia §3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, má spotrebiteľ právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa zodpovedá, avšak iba za predpokladu, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Predpokladom pre priznanie nároku je skutočnosť, že v konaní spotrebiteľ uplatnil nárok, ktorý vznikol porušením práv spotrebiteľa, teda práv nie len podľa zákona č. 250/2007 Z.z., ale aj práv podľa piatej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka, zákona o spotrebiteľských úveroch. Uplatnením práva však nemožno rozumieť iba podanie žaloby spotrebiteľom, ale takýmto konaním je aj účinná obrana spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa.

10. V danej právnej veci mal súd jednoznačne za preukázané, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 10Csr/1/2017, žalobca si úspešne uplatnil svoje právo ako spotrebiteľ, keďže v tomto konaní bol zrušený rozhodcovský rozsudok na základe ktorého mal dlh žalobca voči žalovanému.

11. V tomto konaní súd vychádzal z toho, že sa jedná o spotrebiteľský právny vzťah, kde veriteľ poskytol dlžníkovi - spotrebiteľovi peňažné prostriedky, pričom keď žalobca nebol schopný platiť, pristúpil k žalobe na rozhodcovský súd.

V súvislosti s výkladom samotného pojmu „úspešné uplatnenie práva“ zo strany spotrebiteľa, súd poukazuje na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obdo 45/2012 zo dňa 24. júna 2013, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

Žalobcovi jednoznačne vznikla ujma v nemajetkovej sfére, keďže konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť mu ujmu vo sfére jeho rodinného, súkromného a spoločenského života. Žalobca musel byť vystavený súdnemu konaniu, v ktorom bránil svoje spotrebiteľské práva, pričom samotné súdne konanie je náramne stresujúcim faktorom, odôvodňujúci priznanie finančného zadosťučinenia.

12. Vychádzajúc z uvedeného porušenia práv žalobcu ako spotrebiteľa zo strany žalovaného, intenzity zásahu do práv spotrebiteľa, výšky nedôvodne požadovanej sumy - poplatku žalovaným, dĺžky trvania závadného stavu a konania a objektívnej spôsobilosti tohto konania vyvolať negatívne dôsledky v súkromnom a spoločenskom živote žalobcu, považoval súd právny základ nároku na finančné zadosťučinenie sčasti za dôvodný. Za primerané finančné zadosťučinenie súd považoval sumu 300 eur.

13. Účelom poskytnutia zadosťučinenia je odčinenie útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný, diskriminovaný. Poskytnutie zadosťučinenia má mať určitý odstrašujúci a preventívny účinok.

14. Zo žaloby a z vyjadrenia žalobcu na pojednávaní síce je zrejmé, z akých skutočností vychádzala pri uvedení výšky primeraného finančného zadosťučinenia, konkretizoval to na pojednávaní. Žalobca úspešne pozastavil právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku včas podanou žalobou v konaní 10Csr/1/2017. Z hľadiska výšky priznávaného primeraného finančného zadosťučinenia musí odôvodnenie priznanej výšky byť presvedčivé, lebo výška spočíva na voľnej úvahe súdu, ktorá nemôže byť svojvoľná. Pri stanovení treba vychádzať zo závažnosti vzniknutej resp. hroziacej ujmy, okolností na strane strán sporu, okolností za ktorých došlo k porušeniu práva žalobcu. Pri určení výšky finančného zadosťučinenia sa nemožno striktno držať ujmy, ktorá žalobcovi objektívne hrozila, resp. ktorá mu vznikla. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany.

15. Súd považoval sumu 300 eur za primeranú a mal zato, že je dostatočnou satisfakciou pre žalobcu. Túto sumu považoval súd za primeranú s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa. Žalovaný totiž pri kontrahovaní úverovej zmluvy využil tieseň žalobcu a jeho neschopnosť plniť záväzky ďalším nebankovým spoločnostiam a poskytol žalobcovi úver za nevýhodných podmienok. Priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá jej vznikla konaním žalovaného, je určitou satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby závadne konal. Spotrebiteľ, teda žalobca, nie je povinný preukázať ujmu, ktorá jej vznikla, pretože zákon o ochrane spotrebiteľa nepriznáva právo na finančné zadosťučinenie v prípade vzniku ujmy, ale už vtedy, keď mu ujma v nadväznosti na porušenie práv spotrebiteľa vzniknúť mohla, pričom sa úspešne domáhala ochrany svojich práv. V danom prípade sa žalobca úspešne domohla svojho práva, a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia.

16. Súd sa opieral o rozhodovaciu prax súdov napr. Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/145/2018 zo dňa 13.12.2018, ktorý považoval priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 300,- eur pri zrušení rozhodcovského rozsudku za primeraný.

17. O trovách konania v danej veci súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

18. V danom prípade mal úspech vo veci žalobca, preto mu súd priznal plnú náhradu trov konania.

19. O výške náhrady trov konania bude v zmysle ust. § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.